

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Τεύχος 25

Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 2004

**ΤΟ ΝΕΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ:
ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΛΕΟΝ ΑΞΙΟΛΟΓΕΣ ΑΓΟΡΕΣ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΩΝ ΟΠΛΙΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.**

**Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ:
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΙΑΑ
Καθηγητής Ιωάννης Θ. Μάζης**

Συντάκτης:
Καθηγητής Ιωάννης Θ. Μάζης

Το νέο ελληνικό Πρόγραμμα Εξοπλισμών: Μια από τις πλέον αξιόλογες αγορές παγκοσμίως στο χώρο των οπλικών συστημάτων.

Η ελληνική αγορά οπλικών συστημάτων αποτελεί για την διεθνή αμυντική βιομηχανία έναν από τους σημαντικότερους πελάτες διεθνώς. Η άποψη αυτή δεν ανήκει στον γράφοντα αλλά σε γνώστες και έγκυρους παρατηρητές της διεθνούς αμυντικής βιομηχανίας και αμυντικών αγορών. Αρκεί να υπενθυμίσουμε ότι η Ελλάδα είχε αποφασίσει την αγορά 60 μαχητικών αεροσκαφών F - 16 Block 52+, την αγορά 15 μαχητικών αεροσκαφών Mirage 2000 - 5 και τον εκσυγχρονισμό ακόμη δέκα (10) υπάρχοντων Mirage 2000 σε αυτό το επίπεδο! Οι διεθνείς αυτοί παρατηρητές (*Military Technology Journal*) εκτιμούσαν -και δικαίως- ότι η απόφαση υλοποίησης **έστω και ενός** από αυτά τα τρία προγράμματα, θα ήταν μεγάλης σπουδαιότητας για οποιοδήποτε κράτος και θα αποτελούσε μεγάλη επιτυχία της εταιρείας και της χώρας οι οποίες θα προσυπέγραφαν τη συμφωνία προμήθειας. Ενώ η Ελλάδα είχε αποφασίσει την υλοποίηση **-όχι μόνο ενός- αλλά τριών αναλόγων προγραμμάτων!** Και μόνο αυτό το γεγονός καταδεικνύει την κομβική θέση της ελληνικής αγοράς αμυντικού υλικού σε διεθνές επίπεδο.

Δεν θα ήταν υπερβολή να ισχυρισθούμε ότι η ελληνική αγορά μαχητικών αεροσκαφών παραμένει η σημαντικότερη στον κόσμο, εξαιρουμένης της Κίνας και της Ινδίας και της Ν. Κορέας μετά το τέλος του αντιστοίχου προγράμματός της στο πλαίσιο του οποίου η χώρα αυτή επέλεξε το αμερικανικό F - 15 της Boeing ενώ χαμένοι απεδείχθησαν: το γαλλικό Rafale, το Ευρωπαϊκό Eurofighter και το ρωσικό Su - 30.

Το πρόγραμμα του νέου ελληνικού μαχητικού αεροσκάφους θα μπορούσε να είχε λήξει προ καιρού αν είχε υλοποιηθεί η αρχική δέσμευση της προηγούμενης κυβέρνησης και είχε προχωρήσει η προμήθεια του μαχητικού αεροσκάφους Τετάρτης Γενεάς Eurofighter. Ωστόσο, αυτό δεν συνέβη και σήμερα όλα τα ενδεχόμενα παραμένουν ανοιχτά. Είναι βεβαίως πάντα ανοικτή μια πολιτική επιλογή του είδους να μην αποκτηθούν νέα μαχητικά αεροσκάφη στον ορατό χρονικό ορίζοντα, αλλά αυτό αποτελεί απλώς στατιστικής φύσεως ενδεχόμενο διότι όλοι έχουν κατανοήσει πλέον στην ελληνική κυβέρνηση ότι η κατάσταση δεν επιτρέπει ολιγορίες. Και αυτό για τους εξής λόγους: στα τέλη του 2006, αρχές 2007 προβλέπεται η απόσυρση περίπου 100 μαχητικών A - 7 Corsair. Επίσης, εντός του 2006 αναμένεται η απόσυρση περίπου 25 μαχητικών F - 4E Phantom SRI, καθώς και 15 φωτο-αναγνωριστικών RF - 4E Phantom. **Δηλαδή εντός του αμέσως προσεχούς μέλλοντος θα αποσυρθούν περί τα 130 (!) μαχητικά αεροσκάφη από το δυναμικό της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας.**

Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την άμεση ανάγκη σχεδιασμού προμήθειας για την Ε.Π.Α. με ένα νέο μαχητικό Α/Φ. Για την κάλυψη αυτής της απαιτήσεως

θεωρείται απαραίτητη η προμήθεια 60 τουλάχιστον μαχητικών. Και για να τονισθεί η σημασία του αριθμού αυτού, αρκεί να σημειωθεί ότι θεωρείται εξαγωγική επιτυχία για τη Eurofighter η παραγγελία 18 μαχητικών Α/Φ από την αυστριακή κυβέρνηση.

Παρουσίαση πιθανών προμηθευτών της Ελλάδας στην υπόθεση του νέου Μαχητικού Α/Φ.

Είναι γεγονός ότι το μεγάλο φαβορί για το συγκεκριμένο πρόγραμμα παραμένει το Eurofighter αλλά υπάρχουν και αρκετοί διεκδικητές.

Ένας από αυτούς είναι το νέο γαλλικό μαχητικό αεροσκάφος Rafale της Dassault, ενώ αν καθυστερήσει ακόμη λίγο το πρόγραμμα, μπορεί να «διεισδύσει» και το F - 35 JSF της Lockheed Martin, το πρόγραμμα του οποίου υπέστη εσχάτως κάποια επιβράδυνση υπό την Προεδρία Μπους λόγω της προσπάθειας του αμερικανού προέδρου να εξοικονομήσει χρήματα ενόψει του προβλήματος της αντιμετώπισης της Διεθνούς Τρομοκρατίας.

Ωστόσο, δεν είναι καθόλου απίθανο η ανανέωση του στόλου της Ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας να διεκδικηθεί από κάποιους παλαιούς γνώριμους των Αθηνών: μια βελτιωμένη έκδοση του F - 16 και του Mirage 2000. Ένα βελτιωμένο F - 16 με νέα όπλα, νέο ραντάρ ηλεκτρονικής σάρωσης AESA, το οποίο θεωρείται σε πολλούς τομείς ανώτερο από αυτά των Eurofighter και των Rafale, μπορεί να αποτελέσει μια εξαιρετικά συμφέρουσα λύση, προσφέροντας έναν πολύ καλό λόγο Κόστους/Αποδόσεως ενώ προς την κατεύθυνση αυτή συμβάλλει το γεγονός ότι το αεροσκάφος αυτό διατίθεται ήδη στην Αεροπορία και δεν θα υπάρξει θέμα εισόδου στη δύναμη ενός εντελώς νέου τύπου αεροσκάφους με τα συνεπαγόμενα προβλήματα πολυτυπίας που κάτι τέτοιο θα δημιουργήσει. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ζήτημα της πολυτυπίας απασχολεί ήδη την πολεμική Αεροπορία της Ελλάδος και πρέπει κάποια στιγμή να επιλυθεί. Είναι ακόμη χρήσιμο να αναφερθεί πως ένα καινούργιο F- 16 κοστίζει περί τα 30 εκατομμύρια Ευρώ, ενώ το αντίστοιχο Rafale ή Eurofighter περίπου τα διπλάσια. Το F - 16 μπορεί να προσφέρει χαμηλές, άρα άκρως ανταγωνιστικές τιμές, εκμεταλλευόμενο τους μεγάλους αριθμούς παραγωγής του οι οποίοι και προκαλούν ανάλογες θετικές οικονομίες κλίμακος.

Κάτι ανάλογο όμως, μπορεί να συμβεί εν μέρει και για το Mirage 2000 - 5 σε κάποια βελτιωμένη έκδοσή του.

Αυτό βεβαίως δεν σημαίνει ότι το Eurofighter θα παραδοθεί αμαχητί. Τα γεωπολιτικά και τα επιχειρησιακά πλεονεκτήματά του είναι τόσο σημαντικά ώστε θα εισαγάγουν την Ελληνική Πολεμική Αεροπορία σε Νέα Εποχή και θα ενισχύσουν σημαντικά την προσπάθεια της Ελλάδος να τεθεί στον σκληρό πυρήνα της Ε.Ε., ενώ θα επιτρέψουν την είσοδο στη χώρα σημαντικής στρατηγικής τεχνολογίας μέσω των Αντισταθμιστικών Ωφελημάτων (ΑΩ).

Δεν θα πρέπει ακόμη να περάσει απαρατήρητη μια πρόσφατη συμφωνία συνεργασίας της ΕΑΒ με τη γαλλική Dassault στο πεδίο της ανάπτυξης του μη επανδρωμένου μαχητικού Α/Φ UCAV - Neuron. Το ρομποτικό αυτό Α/Φ ξεκίνησε την ανάπτυξή του ως αποτέλεσμα συνεργασίας μεταξύ της σουηδικής SAAB και της Dassault. Με δεδομένο ότι τα UCAV θεωρούνται ως το «κύμα του μέλλοντος» στην αεροπορική πολεμική βιομηχανία, για την Ελλάδα δημιουργούνται πολλές νέες ευκαιρίες.

Δεν παύουν ακόμη να διατηρούν πιθανότητες και τα ρωσικά Su - 30 των οποίων προηγούμενες δοκιμές στην Ελλάδα εντυπωσίασαν τους πάντες, ιδιαιτέρως για τις ικανότητές τους στην αερομαχία, όπου συμφώνως με πολλούς αμυντικούς αναλυτές, υπερτερούν στους περισσότερους τομείς σε σχέση με τους δυτικούς ανταγωνιστές τους.

Αναγκαιότητα Προγράμματος Νέου Εκπαιδευτικού Α/Φ προκεχωρημένης εκπαίδευσης για την Ελληνική Αεροπορία και πρόγραμμα νέας φρεγάτας για το Π.Ν.

Σήμερα, η Ε.Α. παρουσιάζει το πρόβλημα του χάσματος μεταξύ των σύγχρονων εκπαιδευτικών αεροσκαφών T - 6A Texan II και των σύγχρονων μαχητικών Α/Φ F - 16 και Mirage 2000, διότι δεν υπάρχει σύγχρονο «ενδιάμεσο» εκπαιδευτικό Α/Φ lead in trainer, το οποίο να επιτρέπει την μετάβαση από τα Α/Φ αρχικής εκπαίδευσης στα μαχητικά. Τον ρόλο αυτό παίζουν τα πεπαλαιωμένα και ξεπερασμένα T - 2 Buckeye. Είναι λοιπόν απαραίτητη η προμήθεια από πλευράς Ε.Α. ενός νέου εκπαιδευτικού lead in trainer, το οποίο θα είναι ελαφρύ μαχητικό και αναμένεται να καλύψει ορισμένα κενά, κυρίως ρόλων εγγύς υποστηρίξεως (CAS), που αναμένεται να προκύψουν μετά την απόσυρση των A - 7. Το πρόγραμμα αυτό διεκδικείται από το ΜΑΚΟ της ευρωπαϊκής πολυεθνικής EADS με δύο εκδόσεις: τα ιταλικά MB - 339 και M - 346 της Aeremachi, το βρετανικό Hawk της BAE Systems, το αμερικανο-κορεατικό T - 50 Golden Eagle, το τσέχικο Aero L - 159 και τα ρωσικά Yak - 130 και MiG AT.

Επίσης, το Ελληνικό Ναυτικό αναμένεται σύντομα να εξαγγείλει ένα πρόγραμμα για την απόκτηση νέας Φρεγάτας, το οποίο θα είναι ένα από τα σημαντικότερα παγκοσμίως.

Η πολιτική διάσταση του ζητήματος της υλοποίησης των Προγραμμάτων αυτών σε σχέση με την επιλογή των τελικών προμηθευτών από ελληνικής πλευράς.

Όπως πλέον έχει αποδειχθεί, η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους καλύτερους αγοραστές οπλικών συστημάτων διεθνώς και οι εξαγγελίες της υλοποιούνται μέχρι κεραίας. Η ελληνική συμπεριφορά δεν έχει ουδεμία σχέση με την

αντίστοιχη της Τουρκίας η οποία εξαγγέλλει προγράμματα οπλικών προμηθειών τα οποία, τελικώς, ουδέποτε πραγματοποιεί ή ουδέποτε πραγματοποιεί στο μέγεθος που τα εξαγγέλλει.

Παραδείγματος χάριν, υπενθυμίζουμε ότι η Τουρκία είχε εξαγγείλει ορισμένα εξοπλιστικά προγράμματα που προκαλούσαν δέος με το μέγεθός τους. Σε αυτά περιλαμβάνονταν i) η αγορά 1.500 αρμάτων μάχης, των οποίων ο αριθμός κατόπιν μειώθηκε σε 1.000 για να...ματαιωθεί τελικώς το πρόγραμμα ii) η απόκτηση 125 μαχητικών ελικοπτέρων των οποίων ο αριθμός κατόπιν μειώθηκε στα 65, μετά υπέστη άλλη μια μείωση στα 45 και κατόπιν...ματαιώθηκε και αυτό το πρόγραμμα, iii) η απόκτηση νέων φρεγατών αεράμυνας περιοχής οι οποίες όμως...δεν αποκτήθηκαν ποτέ κ.τ.λ. Όλες όμως αυτές οι ανέξοδες και ψευδείς εξαγγελίες της Τουρκίας λειτούργησαν ως πολλαπλασιαστές διεθνούς ισχύος της Τουρκίας και μάλιστα το φαιδρόν της υποθέσεως είναι ότι συνεχίζουν να λειτουργούν μέχρι και σήμερα παρά το γεγονός της αποδείξεως του κενού του περιεχομένου τους! Κατόπιν δε της λήξεως του εμπάργκο των γερμανικών όπλων, μετά την αποδοχή της υποψηφιότητας της Τουρκίας για την ένταξή της στην Ε.Ε. μερίδα εγκύρων αναλυτών και δημοσιογράφων έσπευσαν να υιοθετήσουν τα τουρκικά φληναφήματα για ένα υποτιθέμενο κολοσσιαίο πρόγραμμα αγοράς από τουρκικής πλευράς, χιλίων νέων αρμάτων το οποίο και δημιούργησε αντίστοιχες -ανεδαφικές όμως- ελπίδες στο Βερολίνο υπέρ του αξιολογότατου, πλην πανάκριβου, Leopard - 2A5. Στην πραγματικότητα, θα αποτελεί έκπληξη η υλοποίηση ενός τέτοιου τουρκικού προγράμματος έστω και περικεκομμένο κατά τα τρία τέταρτά του. Σε κάθε περίπτωση όμως το γερμανικό άρμα είναι απίθανο να επιλεγεί. Αν τελικώς η Τουρκία αγοράσει κάποιο άρμα αυτό θα είναι πολύ φθηνότερο από το Leopard - 2A5, με πιθανότερη επιλογή το κορεατικό X - 21. Το ανωτέρω πρόγραμμα αγοράς χιλίων αρμάτων το εξαγγέλλει η Τουρκία αδιαλείπτως την τελευταία δεκαετία δημιουργώντας φρούδες ελπίδες στους δυνητικούς «προμηθευτές» και κρατώντας σταθερά ψηλά το διπλωματικό της ειδικό βάρος.

Η Ελλάδα ουδέποτε έπραξε αναλόγως. Αυτήν την φορά όμως, πρέπει να επιλέξει η Αθήνα όχι μόνο ένα φθηνό και καλό οπλικό σύστημα. Πρέπει να επιλέξει ένα, καλό και «γεωπολιτικώς ωφέλιμο» οπλικό σύστημα. Ιδιαίτερα τώρα, όπου έχει να αντιμετωπίσει διπλωματικά ζητήματα όπως το ζήτημα των Σκοπιών, της αναγνώρισεως της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία ενόψει της 17^{ης} Δεκεμβρίου, του τουρκικού casus belli εναντίον της Ελλάδος, των συνεχών παραβιάσεων και παραβάσεων του ελληνικού εθνικού εναερίου χώρου από τουρκικά μαχητικά κ.τ.λ.

Η προσέγγιση αυτή από πλευράς Ελλάδος δεν είναι απλώς ρεαλιστική, είναι και επιβεβλημένη και όπως αναφέρει και η γνωστή ελληνική παροιμία «οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους»...

*Οι υλοστηριζόμενες θέσεις στο παρόν κείμενο εκφράζουν και δεσμεύουν
μόνον, και αποκλειστικώς, τον συγγραφέα.*